

(Prof. Dr.Necdet Osam'ın DAÜ ve Yükseköğrenimle İlgili Görüşleri)

Yükseköğretim ve Doğu Akdeniz Üniversitesi: Genel Bir Değerlendirme

Yükseköğretim kavramı tarihsel süreç içerisinde birçok farklı evreleri geçirerek, bugün küresel eğitim kavramı noktasına ulaşmış ve eğitimin paradigma/değerler dizgesinde ciddi değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişikliklere tüm dünyada bir ölçüde karşı çıkarılmış olmakla birlikte, sistem günümüzde uyulan ve izlenen edilen bir anlayış olarak yer almıştır.

Söz konusu anlayış ya da değerler dizgesinde temel alınan insan ve insanın verimliliği, topluma kalite aktarımı ve toplumsal refahın artırımı, üniversitelerin temel görevleri arasına anlamlı bir biçimde yer almıştır. Bu noktada kaliteli eğitim ilkesi, kaliteli eğitimin tanımı ve ölçünleştirilmesi yanında denetlenmesi eğitimde bağımsız kuruluşlara verilmiştir. Bağımsız kuruluşlar tarafından denetlenmeyen eğitim kurumlarının kalite olgusundan söz etmeleri ya da evrensel yarışta yer almaları bugünün dünyasında olası görülmemektedir. Bu bakımdan üniversite eğitiminde denetim ve yenilenme-uyumlaşma kaçınılmaz bir eğitimsel dönüşümdür.

Üniversitenin ilk eğitim evresi yani lisans eğitimi, çeşitli mesleklere nitelikli eleman yetiştirmeyi amaçlar. Bu bakımdan uygulanan eğitim programlarının evrensel olması yanında yerel özellikleri de taşıması gerekmektedir. Bunun yanında öğrenci dolaşımının da eğitim programları tarafından olanak sağlayıcılığı büyük önem taşımaktadır. Akreditasyonlar sayesinde öğrenci dolaşımı, üniversitelerarası işbirliği, araştırma ve gelişim sağlanabilmektedir.

Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin bu anlayışı derinleştirerek uygulaması kaçınılmazdır. Tam da bu noktada belirtmek isterim ki 2014 Ekimin'den günümüze kadar birçok programımızın akreditasyon çalışmaları başarı ile sürdürülmüş ve sonuçlanmıştır. Bilgisayar ve Teknoloji Yüksek Okulumuz'un 12 akademik programı ASIİN tarafından koşulsuz olarak akredite edilmiştir. Fen ve Edebiyat Fakültemizin Psikoloji programı Türk Psikoloğlar Derneği tarafından koşulsuz akredite edilmiştir. Yine aynı fakültemizin Moleküler Biyoloji ve Genetik programı Alman AGPHS akreditasyon kurulu tarafından akredite edilmiştir. Son olarak, Mimarlık Fakültemiz NAAB akreditasyonu çalışmalarını başarıyla tamamlamıştır. Şu anda Mühendislik Fakültesi'nin ABET akreditasyon çalışmaları yanında İletişim Fakültesi de akreditasyon için son hazırlıklarını yapmaktadırlar. Bu noktada belirtmek isterim ki DAÜ tarihinde bu akreditasyonlar ilk kez kendi bütçemiz tarafından karşılanmaktadır.

Diğer taraftan Yönetimimiz uzun yıllar önce yapılan (Prof. Dr. Halil Güven döneminde) EUA ve Q Stars çalışmaları için gereken başvuruları yapmış ve Ekim ayında ilgili kuruluşlar tarafından üniversitemizin yeniden durum saptaması yapılacaktır. Daha önce de belirtildiği üzere bağımsız kurulların gözlemi, bizler için her zaman kurumsal bağlamda nerede olduğumuzu daha iyi algılamamıza yardımcı olacaktır.

Bir kurumda kalite olgusu sadece eğitimsel düzlemde düşünülemez. Bizim anlayışımız, kurumu oluşturan tüm birimlerin bir bütünsellik ve ahenk içinde kalite olgusunu algılaması ve

içselleştirmesi yönündedir. Bu bağlamda da Türk Standartları Enstitüsü tarafından hizmet ve öğrenici memnuniyeti çerçevesinde kalite belgesi için gereken çalışmaları yaparak TSE Bayrağını DAÜ Yerleşkelerinde Kuzey ve Güney olmak üzere dalgalandırmayı başarmış bulunuyoruz. Bilineceği üzere kalite çalışmaları sonu olmayan süreçsel devamlılığı olan çalışmalardır ve bugün itibarı ile Üniversitemizde süreç başarı ile işlemektedir.

Lisansüstü bağlamında yönetimimiz araştırmaya verdiği önemi tek gündem maddeli Senato toplantısı ile ortaya koymuş ve araştırmalara ayrılan bütçe payında anlamlı iyileştirmelere gitmiştir. Önümüzdeki dönemlerde araştırmalara ayrılan birimsel pay bütçe içinde daha da desteklenerek artırılabacaktır.

Her türlü araştırma projesine bilimsel ölçütler çerçevesinde olumlu bakan yönetimimiz, HİBRİD araba projesine bütçesel katkı koymaktan çekinmemiş, her türlü desteği genç araştırmacılara vermek için gerekeni yapmıştır. Bir diğer proje ise Yönetimimizin dünya görüşünü ortaya koyan YEŞİL BİNA projesidir. Her aşaması belgelendirmeye dayalı olan bu proje, Yönetimimizin insana ve doğaya verdiği önemin ciddi bir göstergesidir. Ne yazık ki bugüne dek üniversitemizde inşa edilen binaların doğa ya da çevreye saygılı olması bir tarafa, ruhsat ve izinlerinin olmadığını burada belirtmekten son derece üzüntü duyuyorum! Proje işlerimizin büyük gayreti ile ruhsatsız binalarımızın yeniden ruhsatlandırma işlemleri için çalışmalar devam etmektedir.

Bu arada uluslararası proje anlayışımız doğrultusunda, Üniversitemizin dünya ile barışık ve dünya sorunlarına uzak kalmayan bir felsefeyi benimsediğinin göstergesi olarak Chad Cumhuriyeti'nde yaşanan temiz su sıkıntısına yönelik yenilenebilir enerji ile yapılacak olan bir temiz su kuyusu projesine imza atacaktır. Bunun çalışmaları da yeni dönemde hızlanarak devam edecektir.

Kısaca özetlemek gerekirse, Yönetimimiz insan odaklı, insana ve doğaya son derece saygılı, yerel özelliklerle evrensel özellikleri birlikte yoğuran, kaliteden ödün vermeyen, uygulama ve araştırmaya hassasiyetle imtiyaz tanıyan, hak ve adaleti temel değerlerin ayrılmaz bir parçası olarak kabul eden, erdem, bilgi ve gelişim kavramlarını benimseyen dünyayla barışık, özgüveni tam olan bir felsefeyi benimsemiştir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde üniversite tarihi çok genç bir yaşta olmasına karşın sayısal bağlamda bir devingenliğin olduğu görülmektedir. Bunun bu şekilde olması genelde bir devlet politikasının bulunmamasından kaynaklanmaktadır. Kifayetsiz bir YÖDAK ile ciddi bir Yükseköğrenim Politikasının tanımlanması doğal olarak gerçekleşmemiştir.

KKTC'deki gelişim sadece sayısal bağlamda irdelenmiş ve desteklenmiştir. Bu yaklaşımın hiçbir bilimsel ve sosyolojik alt yapısı bulunmamaktadır. Diğer bir anlatımla, sayısal artışın birlikte getirdiği demografik sıkıntılar yanında sağlık, çeteleşme, insan ticareti, güvenlik ve benzeri sorunlar önceden kestirilememiş olması sonucunda Kuzey Kıbrıs'ı çok yakında bir çıkmaza sokabileceği açıkça görülebilmektedir.

Sorunların boyutunun çoklu düzlemde olması yanında derinlemesine etkileri de bulunduğu unutulmamalıdır. Bunlara küresel boyutu da eklemek kaçınılmazdır, çünkü mezunlarımız dünyanın her yerinde bulunmaktadır.

Nitelikli öğretim üyesi sorunu son derece hassasiyetle üzerinde durulması gereken can alıcı bir konudur. YÖKSİS uygulamaları ile sorun çözülmemiş olmakla birlikte, üniversitelerin daha yakından denetimine yönelik doğru bir uygulama olduğunu da memnuniyetle belirtmek isterim.

Altyapısı olmayan üniversitelerin ticari bir anlayışla hareket etmelerini engelleyecek bir sistemin ne yazık ki kurulamamasından kaynaklanan sorunların katlanarak büyüdüğünü gözlemlemekten son derece rahatsızlık hissettiğimizi ve bu gözlemlerimizi ilgili kurumlara aktardığımızı belirtmekte yarar görüyorum.

Ada'da meydana gelen sayısal artış niteliksel bir gereksinimin sonucunda gerçekleşmemektedir. Bu konuda gereken önlemlerin alınmaması durumunda kaliteden yoksun üniversiteler ve dolayısıyla mesleki beceriye sahip olmadan piyasaya çıkan mezunlar neticesinde, Kuzey Kıbrıs'ın ciddi bir sorumluluk altına girmesinin yanında "eğitimde markalaşabilme" şansını tamamen yitirecektir.

Kanaatimizce hızlıca önlemler alınmaması durumunda, Kuzey Kıbrıs sosyal ve ekonomik sıkıntılarının yanında 1970'li yıllarda İngiltere'de yaşanan "Üniversiteler Çöplüğü" olgusunu yaşayacaktır.

Yukarda dikkate getirilen konuların hassasiyetini iyi kavrayarak, hızlıca sadece üniversitelere yönelik olmak üzere Cumhurbaşkanlığına bağlı "Yükseköğrenim Müsteşarlığı" kurulmalı ve bugün içinde bulunduğumuz kaotik durumdan çıkabilmemiz için ciddi ve evrensel ölçütler çerçevesinde hazırlanacak olan yükseköğretim politikaları oluşturularak tehlikeli bölgeden uzaklaşmayı başarabilmeliyiz.

İlkelerimiz:

1. Ulaşılabilirlik: Rektör tepede tek başına oturan ve emirler yağdıran diktatör ve duygusuz bir kişi olmamalıdır. Rektör, üniversitedeki tüm insanların ulaşabileceği, insanları dinleyen, onlara değer verdiğini hissettiren ve mevzuat içinde hareket ettiğini gösteren bir kişi olduğunu gösterebilmelidir. Bunu da ulaşılabilirlik ve uygulamalar ile yapmalıdır.
2. Sürdürülebilirlik: Öncelikle sürdürülebilir bir yapının Üniversitemize kazandırılması konusunda adım atmaktan ve gereken yapısal uyumlaştırma ya da kurgulamalardan geri kalınmayacaktır. Sürdürülebilirliğin temel yapıları öğrenci akışı, akademik bilginin paylaşımı, üretim ve verimlilik kavramlarının girdisel sonuçlara ulaşmasını sağlamak olacaktır.
3. Kurumsal aidiyet: Bireylerin verimlilik bağlamında en üst noktaya gelebilmeleri ve sürdürülebilirlik için kurumsal aidiyet duygusunu kazanmalarına yönelik psiko-sosyal çalışmalar yapılacaktır.

4. Şeffaflık: Yönetimimizin yaptığı her işlem paydaşlar tarafından görülebilecek ve sorgulanabilecektir.
5. Hasap Verebilirlik: Yönetimimizin yapacağı her işlem mevzuat bağlamında gerçekleşecek ve yetkili kurullara (Vakıf Yönetim Kurulu, Üniversite Yönetim Kurulu, Senato, İlgili Sendikalar ve diğerleri) tek tek ayrıntılı olarak anlatılacaktır.
6. Adalet: Üniversitemiz her paydaşa mevzuat çerçevesinde yakın olacaktır. Adam kayırcılık ve nepotik ilişkilerden uzak durulacaktır (bugüne kadar olduğu gibi).
7. Katılımcılık: Ekim 2014'den beri uyguladığımız ortak akıl ile hareket etmeyi sürdüreceğiz.
8. Hatadan Geri Dönme: Yönetimlerde hata yapmak mümkündür. Ancak hatayı devam ettirerek otorite sağlamanın doğru olmadığına olan inancımızı burada bir kez daha vurgulayarak hatadan geri dönme refleksimizi hep canlı tutacağız.
9. Toplumsal Duyarlılık: İçinde bulunduğumuz topluma ve çevreye olan duyarlılığımız, bölgesel ve küresel olarak da aynı hassasiyeti içermektedir, içerecektir.
10. Farklılık İçinde Zenginlik: Üniversitemizin çok kültürlü yapısı doğrultusunda dil, din, ırk, renk, anlayış farklılıklarını bir ayrımcılık elamanı olarak değil bir zenginlik, hoşgörü ve saygı göstergesi olarak bugüne kadar sürdürdüğümüz gibi yeni dönemde de ödün vermeden aynen sürdüreceğiz.
11. Canlıya Değer Vermek: Üniversite yerleşkeleri içinde yer alan her türlü canlıyı yaşam alanından koparmadan, hayatlarını sağlıklı olarak sürdürebilmelerini sağlamak için her türlü destek ve çalışma yapılacaktır. KAY projesi geliştirilerek devam ettirilecektir.

Özetle, parçalı bir yapı değil, bütünleşik bir yapıyı hoşgörü ve paylaşım anlayışı doğrultusunda birlikte yöneterek DAÜ'nün kurum içi ve kurum dışı etkinliklerinde öncü ve lider konumda olması sağlanacaktır.

Misyonumuz:

Misyonumuz, Üniversitemizi evrensel değerlere bağlı, uluslararası kabul görmüş akademik eğitim ölçütlerini kendine kılavuz edinmiş, toplumsal sorumluluk bilinci ile bölgesel ve uluslararası sorunlara çözüm üreten, çok kültürlülüğü, özgür düşüncüyü, hoşgörüyü ve katılımcılığı içselleştirmiş mezunlar yetiştiren, uluslararası çerçevede üretim, bilim, sanat, ve sporun gelişmesine yönelik çalışmalar yürüten bir üniversite olmayı sağlamak olacaktır.

Vizyonumuz:

Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin vizyonu, merkezinde oturduğumuz üç kıtayı birleştiren coğrafyada her zaman lider ve en çok tercih edilen üniversite olmaktır.

Hedeflerimiz:

Yeniden yönetime geldiğimizde, üzerinde hassasiyetle duracağımız temel hedeflerimiz kısaca aşağıdaki gibi olacaktır:

1. Eğitim kalitesini sürekli güncellemeler ve akreditasyonlarla artırmak.
2. Araştırma kapasitesini ve kalitesini artırma yanında üretime geçişi sağlamak.

3. DAÜ'yü farklı coğrafyalara taşımak.
4. Kültür ve sanat olgusunu üniversite ve toplumda köklendirmek.
5. Toplumda her bağlamda hizmet ederek, toplumsal refahı sosyolojik, psikolojik, adalet ve ekonomik alanlarda geliştirmek.
6. Sürekli kurumsal gelişimi bireysel gelişimle birlikte en üst düzeye ulaştırmak.
7. Bir kültür ve sanat müzesi oluşturmak.

Sonuç olarak, insanların iyi yönetileceği, kurumun hassasiyetle idare edileceği, öğrencilerin kaliteli eğitim alacağı, toplumsal ve evrensel değerlerin yaşanabileceği bir sistemin oluşturulabilmesi temel amacımız olarak belirlenmiştir. Bunu yapmak bizim için bir ONUR olacaktır. BARIŞ, HUZUR, ve VERİMLİ-ÜRETKEN bir Üniversite için İNSAN ODAKLILIK anlayışı bizim tercihimizdir.

Saygılarımla,

Prof.Dr. Necdet OSAM